

Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Факультет мистецтв імені Анатолія Авдієвського

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

АКОМПАНеМЕНТ ТА ОСНОВИ КОМПОЗИЦІЇ
Освітня програма «Середня освіта (Музичне мистецтво)»

Рік навчання - 4 , семестр - 7
Форма навчання (денна, заочна)

Галузь знань
01 Освіта//Педагогіка
Спеціальність
014 Середня освіта
Предметна спеціальність
014.13 Музичне мистецтво
Освітній рівень
перший (бакалаврський)

Кафедра та викладач
Кафедра теорії музики та естрадного мистецтва
Викладач: **Кафтанова Світлана Володимирівна**
E-mail: s.v.kaftanova@npu.edu.ua

I. Основна мета/цілі навчання
Розвиток спеціальних музичних і творчих здібностей студентів на основі опанування комплексом знань, умінь та навичок, необхідних для оволодіння мистецтвом акомпанементу, імпровізації та вільного музикування на музичних інструментах, а також стимулювання їхньої власної креативної діяльності.

II. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі*
*Навчальна дисципліна вибіркова
Цикл професійної підготовки*

III. Обсяг навчальної дисципліни	<i>Форма навчання</i>	<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>
	<i>Кількість кредитів</i>		6
	<i>Загальна кількість годин</i>	180	180
	<i>Практичні заняття</i>	66	24
	<i>Самостійна робота</i>	114	156

IV. Короткий зміст навчальної дисципліни
*Тема 1. Основні принцип та методичні аспекти формування та розвитку навичку акомпанементу та імпровізації.
Тема 2. Читання з аркуша вокальних творів з акомпанементом, комплексний аналіз нотного тексту, навички транспонування.
Тема 3. Підбір акомпанементу: аналіз заданої мелодії, обрання ритмічних формул та тонально-гармонічного плану*

акомпанементу, враховуючи особливості жанрово-інтонаційні, стильові риси та синтаксичну будову наспіву. Підбір функційного басу, інтервального та простого акордового акомпанементу.

Тема 4. Буквенно-цифрові позначення та акордовий запис акомпанементу. Типові гармонічні звороти. Традиційна і нетрадиційна гармонія. Елементи джазової гармонії.

Тема 5. Фактурні типи акомпанементу та особливості їх виконання: акордовий (гармонічна підтримка, чергування бас-акорд, акордова пульсація гармонічна фігурація,), комбінований, поліфонізований.

Типові жанрові фактурні формули.

Тема 6. Акомпанемент із дублюванням мелодії, з елементами мелодії. Неакордові звуки як засоби мелодизації фактури..

Тема 7. Акомпанемент з елементами гармонії у мелодії. Інструментальний вступ. Гармонічне варіювання.

Тема 8. Жанр, стиль та форма в імпровізації. Ритмо-мелодична імпровізація та її види. Мелодична інтонація та тематична архітектоніка. Створення мелодій у окремих жанрах, стилях і формах. Вільне проведення теми.

Орнаментальне варіювання як основа тематичної імпровізації.

Тема 9. Імпровізація на задану гармонічну послідовність.

Тема 10. Основи музичної композиції. Музичний образ, жанр, стиль та форма. Жанрово-інтонаційні витоки тематизму і музичний синтаксис. Створення музичних тем.

Тема 11. Прості форми. Типи викладу та принципи розвитку. Створення вокальної мініатюри на поетичний текст або інструментальної мініатюри у жанрі прелюдії, танцю або дитячої програмної п'єси.

Тема 12.. Пісенно-варіаційна форма. Варіації як форма, жанр і принцип розвитку. Способи варіювання.

V. Результати навчання

Основні знання та уміння, яких набуває студент після опанування даної дисципліни

Основні знання:

- знати основні закономірності акомпанементу та імпровізації;
- знати й розуміти основні шляхи виконавської інтерпретації музичного твору;
- знати основні типи акомпанементу ;
- знати алгоритм роботи над створенням акомпанементу;
- основні технічні можливості музичного інструменту та засоби виразності;
- знати елементи музичної мови;
- способи гармонізації мелодії, розшифровку буквено-цифрових символів акордів;
- знати принципи роботи з різними видами фактури;
- знати музично-мовні та виконавські особливості вокальних та інструментальних творів різних стилів та жанрів;
- вивчення пісенного репертуару школярів, вокальної, хорової, інструментальної музики.

Основні вміння:

- на основі опанованих навиками гри на фортепіано або інших музичних інструментах в межах програми музично-педагогічного ВНЗ самостійно розучувати вокальний або інструментальний твір;
- читати ноти з листа, грати, транспонуючи текст;
- акомпанувати солісту або хору, одночасно керуючи процесом виконання;
- підбирати на слух та гармонізувати одноступінні мелодії, використовуючи знайомі гармонічні і фактурні елементи акомпанементу;
- створювати супровід, відповідний їх жанровим ознакам і характеру;
- виконувати підібрані на слух мелодії та акомпанементи в різних тональностях;
- співати під власний супровід;
- імпровізувати мелодії на задану гармонічну послідовність;
- здатність застосовувати навички читання з листа, підбору на слух, імпровізації у професійній діяльності.

VI. Порядок і критерії оцінювання

Поточний контроль виконання завдань на практичних заняттях, модульна контрольна робота, виконання індивідуальних завдань.

Підсумковий контроль залік у 7 семестрі

Критерії оцінювання

Під час виконання письмових завдань: повнота розкриття питання; цілісність, систематичність, акуратність оформлення письмової роботи.

Рівень відповідності критеріям

Творчий рівень (90 – 100 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну повністю, вільно володіє навчальним матеріалом, успішно і креативно розв'язує завдання різних видів складності, аргументовано висловлює свої думки, займається самоосвітою, може брати активну участь в наукових проєктах і конкурсах.

Високий рівень (80 – 89 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну в необхідному обсязі, володіє навчальним матеріалом у межах навчальної дисципліни, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності.

Достатній рівень (70 – 79 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну в повному обсязі, але нерівномірно володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати, проте не може сформулювати висновки досить ґрунтовно.

Задовільний рівень (65 – 69 балів). Здобувач загалом опанував навчальну дисципліну, але більшість тем засвоїв поверхово.

Низький рівень (60 – 64 балів). Здобувач загалом засвоїв навчальну дисципліну, але дуже поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні і фрагментарно, не може самостійно викласти зміст більшості тем.

Незадовільний рівень: 35 – 59 балів з можливістю повторного складання. Здобувач частково засвоїв навчальну дисципліну, не засвоїв більшості тем, володіє елементарними знаннями з навчальної дисципліни, не вміє логічно, послідовно, грамотно висловлювати думку; 0 – 34 балів з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни. Здобувач не виконав більшості завдань, не володіє навчальним матеріалом.

VII. Політика курсу*

Політика курсу ґрунтується на засадах академічної доброчесності та визначається системою вимог, які ставляться до здобувачів вищої освіти в УДУ імені Михайла Драгоманова.

**VIII. Основні
інформаційні
ресурси**

1. *Концертмейстерська діяльність: історія, теорія, практика.*/ Львівська Державна музична академія ім. М.Лисенка. -Львів: Сполох., 2005.-108с
2. *Михалюк А.М. Формування виконавської культури майбутніх учителів музики засобами українського фортепіанного мистецтва: навчально-методичний посібник.*-К.:Видавництво Ліра-К, 2016.-220с.
3. *Молчанова Т. З історії ансамблевого музикування: Монографія.* Львів: Сполом, 2005. 160с.
4. *Молчанова Т. Мистецтво піаніста-концертмейстера: Навч. посібник. 2 вид., перероб., доп.* Львів: Сполом, 2007. 216 с.
5. *Основи акомпанементу : навч.-метод. посіб. / Укладач С. М. Буркало. Мукачево: МДУ, 2016. 53 с.*
<http://dspace-s.msu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/686/1/%D0%91%D1%83%D1%80%D0%BA%D0%B0%D0%BB%D0%BE%D0%A1.%20%D0%90%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BF%D0%B0%D0%BD%D0%B5%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%202016%20%281%29.pdf>
6. *Програми з основ музичної композиції для шкіл естетичного виховання. / Острова С.В., Короп С.П., Журавицький В.М., Нестерова Н.М. - Київ 1999.* <http://www.musicfancy.net/uk/music-creativity-ua/composition-ua>
7. *Ревенчук В.В. Теорія та методика формування концертмейстерських умінь: Навчальний посібник. Ніжин: Видавництво НДУ ім. М.Гоголя, 2009. 111 с.*
<http://lib.ndu.edu.ua/dspace/bitstream/123456789/1978/1/%D0%A2%D0%B5%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%86%D0%B5%D1%80%D0%BC%D0%B5%D0%B9%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D1%85%20%D1%83%D0%BC%D1%96%D0%BD%D1%8C.PDF>
8. *Столяр Р. Сучасна імпровізація. Практичний курс для фортепіано : підручник для вузів. Вид-во «ПЛАНЕТА МУЗИКИ»; «Лань», 2010. 160 с. Режим доступу : <http://parzefal.com/Nadyrova/library/20101.pdf>*
9. *Стотика І. Г. Діяльність концертмейстера та акомпаніатора: Методичні вказівки. - Мелітополь, 2000р.*
10. *Теорія і практика акомпанементу: навчально-методичний посібник до курсу «Концертмейстерський клас» та «Основи праці в студії» для студентів мистецьких спеціальностей /Уклад.: І. Г. Стотика, Е. А. Власенко, Я. В. Сопіна, О. В. Стотика; За заг. ред. Стотики І.Г. Мелітополь: МДПУ, 2018.127 с.*
<https://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/6046/1/%D0%A2%D0%B5%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F%20%D1%96%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%90%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BF%D0%B0%D0%BD%D0%B5%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%83%20%D0%BE%D1%81%D1%82.%20%D0%B2%D0%B0%D1%80..pdf>

Обговорено та затверджено на засіданні кафедри теорії музики та естрадного мистецтва протокол №3 від 16 жовтня 2025 року
